శ్రీ రమణ జ్యోతి

ఏప్రిల్ 2022

ఈ సంచికలో ...

Sri Ramana Jyothi

April 2022

IN THIS ISSUE ...

1.	**డా॥ కే.యస్. గారి 93వ ప్రవచనం**	డా॥ వి. రామదాస్ మూర్తి	3
2.	**శ్రీ భగవాన్ నా జీవితంలోకి ఎలా ప్రవేశించారు?**	బి. రవికృష్ణ శర్మ	10
3.	**శ్రీ భగవాన్ రమణమహర్షి స్మృతులు (శ్రీ దేవరాజ ముదలియార్)**	జి. శ్రీహరిరావు	21
4.	**శ్రీ భగవాన్ రమణ మహర్షి భక్తాగ్రేసరులు**	మల్లాది ఫణిమాల	25
5.	Ask Not, for He Knows What is Best for You	Dr. K. Subrahmanian	30
6.	Self-Knowledge (Part 2)	V. Krithivasan	36
7.	A Plunge into Siva's Grace	Marlies Hibschenberger	44
8.	Dr K Subrahmanain - A Tribute	Smt Mythreye Ramdas	46
9.	The Human Dimension of Sri Bhagavan	G Srihari Rao	50

Events in Sri Ramana Kendram in April 2022

1. Satsang - Every Sunday - 9.00 - 10.45 a.m.
2. 3rd Sunday - Meditation - 9.00 - 10.45 a.m.
3. 9th - Punarvasu Satsang - 6.30 - 7.30 p.m.
4. 28th - Bhagavan's 72nd Aradhana

© Copyrights of all the material used from Sri Ramanasramam publications in Sri Ramana Jyothi either in excerpted form, translated form or serialised form totally belong to Sri Ramanasramam, Tiruvannamalai.

శ్రీ రమణజ్యోతి వ్యవస్థాపకులు: కీ॥శే॥ డా॥ కె. సుబ్రహ్మణియన్
(వ్యవస్థాపక అధ్యక్షులు, శ్రీరమణకేంద్రం)

గొప్ప అనుకోవడమే కారణం

డా॥ కే.యస్. గారి 93వ ప్రవచనం

అనువాదం: డా. వి. రామదాస్ మూర్తి

మనలో దాదాపు అందరమూ గౌరవప్రదంగా ఉండడానికి ఇష్టపడతాం. ఇతరులు నన్ను గౌరవంగా చూడాలని వాంఛిస్తాం. అలా గౌరవప్రదంగా ఉండడం కోసమని ఎన్నో చేస్తాం. ఒక వ్యక్తి ఏదైనా చేస్తున్నప్పుడు, ఆయనను గౌరవనీయునిగా భావించడం పరిపాటి. మీరు సమాజంలో ఒక హోదా కలిగి వుండడం, చక్కగా మాట్లాడడం, పాండిత్యం చూపడం, వ్రాయడం, మొదలైనవి చేయ గలిగితే గౌరవభావన చూపడం సమాజంలో జరుగుతుంది. అలాగ ఇతరులు గౌరవిస్తున్న సందర్భంలో మనం ముఖస్తుతికి పొంగి ఆనందిస్తాం. మరో విధంగా చెప్పాలంటే, మన జీవితకాలం మొత్తం, మనం గౌరవనీయులని ప్రజలను నమ్మించడానికి ప్రయత్నిస్తూ, అలా జరిగినప్పుడు సంతోషిస్తాం. ఆ ఆకర్షణతో, మరింతగా సమయాన్ని దానికై వెచ్చిస్తాం. ఆ కారణంగా, అది నిజమైనప్పటికీ, కానప్పటికీ, ఇతరులు మనకు కొన్ని లక్షణాలను ఆపాదిస్తారు. దానితో మనల్ని గురించిన భావన మరింతై, ఆ స్థాయిని నిలబెట్టు కోవాలనే ప్రయత్నం పెంచుతాం. అలా కృత్రిమంగా చేయడం కొద్దీ మనం దిగజారుతాం.

నిజ స్వరూపాన్ని కప్పి పుచ్చడం

ఉదాహరణకు నన్ను అందరూ నేను భగవాన్ యొక్క గొప్ప

భక్తుడినని పొగుడుతూ వస్తే, నేను అది నిజంగా కానని నాకు తెలిసినప్పటికీ గొప్ప భగవాన్ భక్తుడైనట్లు ఇతరులు అనుకోవాలని శ్రమపడతాం. అంటే నేను నా నిజస్వరూపాన్ని కప్పిపుచ్చడానికి ప్రయత్నిస్తానన్న మాట. అంటే యథార్థానికంటే నేను ఎక్కువ గౌరవ ప్రదమైన వాడినన్న అభిప్రాయాన్ని ఇతరులకు కలిగించాలన్నది ఉద్దేశం. నేను అలా గౌరవించదగ్గ వ్యక్తిని కానని ఇతరులు గుర్తించడంలో ఆసక్తి చూపించనప్పుడు, ఎవరు ఏమనుకొంటే ఏమన్నది ఎఱుకలోకి వస్తుంది. వేరే ఎవరిలాగా నేనూ ఒకడిని అన్నది అవగతమైనప్పుడు, నా జ్ఞానం, నా హోదా, అన్నవి ఏవో యథాలాపంగా జరిగినవని తెలిసివచ్చి, ఇతరుల మెప్పు, పొగడ్తలు మొదలైనవాటికి ప్రాముఖ్యత ఏ మాత్రం ఇవ్వము. అలాగ నేను ప్రత్యేకంగా ఏమీ కానన్నది బోధపడినప్పుడు, ఇక ఏ విధమై స్పర్థ కూడ వుండదు.

నేను ఫలానా వాడిని, ప్రత్యేకమైన (గొప్ప) వాడిని అన్న భావన మనసు పోల్చుకొనడం వల్ల జరుగుతుంది. ఇతరుల కంటే మెరుగైన వాడినన్న భావన కలిగిస్తుంది. అందుకే అలాగ వున్నానన్న అభిప్రాయం ధృఢపడుతుంది. ఒక స్థిరమైన భావన కలిగి వున్న వ్యక్తి, అభిప్రాయాన్నే నిశ్చయించుకుని ఇతరుల కంటే గొప్ప వాడినని ఊహించుకొంటూనే ఉంటాడు. భగవంతుని కృప వల్ల అభిప్రాయాలను అటువుంచి, నేను ఇతరుల కంటే ఎక్కువ లేదా తక్కువ వాడిని కానన్న భావన కలిగి వుండడానికి నమ్రత అవసరం. నిజమైన అవగాహన వల్ల నమ్రత ఏర్పడుతుంది.

స్థిరమైన భావన

ఉదాహరణకు, ఒక ఖచ్చితమైన అభిప్రాయము, నమ్మకము కలిగిన వ్యక్తులను మనం మెచ్చుకొంటాం. అంటే ఏమి జరిగినప్పటికీ వారు తమ అభిప్రాయాన్ని మార్చుకోరు. ఎటూ ఊగిసలాడరు. అలాంటివాళ్ళు గొప్పవాళ్ళని, అసాధారణ వ్యక్తులన్న భావన ఏర్పడుతుంది. కాని ఒక విషయం ఏమంటే అలాంటి వ్యక్తులు తమ వ్యక్తిత్వాన్ని కాపాడుకునేందుకు, ఎట్టి పరిస్థితుల్లోనూ, సత్యం విషయంలో కూడ కప్పిపుచ్చుకునేందుకు కూడ వెనకాడరు. జీవితమన్నది నిత్య స్థిరమైనది కాదు. కాని ప్రస్తుతం ఇది నా నమ్మకం, ముప్ఫై ఏళ్ళ క్రిందట ఇదే అభిప్రాయం కలిగివుండే వాడిని అదే నమ్మకాన్ని పాటిస్తూ వుంటానని, అది నా మూల సూత్రమని చెప్పలేము. నీవు నీ నియమ, మార్గాలకు కట్టుబడి వున్నట్లే, ఇతరులు కూడ వుండవచ్చు.

అన్ని పరిస్థితుల్లోనూ, ఒక నమ్మకాన్ని కలిగి వున్న వాళ్ళను జనం మెచ్చుకోవచ్చు. కాని అప్పుడప్పుడు అలాంటి వాళ్ళలో తాము చేస్తున్నది మంచిదేనా అన్న అనుమానం రేకెత్తుతుంది. కాని, ఆ శంకను ఇతరులతో పంచుకోము. కారణం ఇతరులు నేను స్థిరమైన స్వభావాన్ని కలిగిన వాడు కాదని అనుకుంటారన్న భయం. అంటే అలా కట్టుబడి వుండడం ద్వారా ఇతరులు మన గురించిన అభిప్రాయాన్ని మార్చుకొనకుండడమే మన జీవిత లక్ష్యమవుతుంది. కొంతకాలం పాటు మనకు దగ్గరగా వున్న వాళ్ళు మన గురించిన ఒక అభిప్రాయానికి వస్తారు. అలాంటి వాళ్ళ దృష్టిలోని మంచి నమ్మకాన్ని మారనివ్వకుండ వుండడానికి, మనం గౌరవనీయులన్న

అభిప్రాయం చెదరనీయకుండ వుండాలని మనం ఎంతో ఆసక్తిని చూపుతాం. ఆ దృక్పథం మనం కలిగి వున్నన్నాళ్ళు మనం సత్యం ఏమిటి అన్న అవగాహన చేసుకొనలేము.

అసలు బ్రహ్మం అంటే తెలియనపుడు మనం బ్రహ్మాన్ని గురించి ప్రయత్నం చేయలేము. మనసుకు అతీతమైన దాన్ని ఎలా అన్వేషించి తెలుసుకోగలం? అయినప్పటికి, అది ఏమిటి అన్న మానసిక చిత్తరువు మనకు ఉండవచ్చు. అలాగే, సత్యం, దేవుడు వీటనన్నింటి మన పరిమిత మనస్సుతోనే తెలుసుకొనే ప్రయత్నం చేస్తాం. మనకు వాటిని గురించిన యథార్థం కూడ మన పరిమిత మనస్సుల ద్వారా పరిమితంగానే వుంటుంది. అంటే, మనం ఊహించుకునే దేవుడు కూడ మన లాంటి స్థాయిలోనే ఉంటాడు. దేవుని హుండీలో ఏదో కొంత డబ్బు వేయకుంటే మన మీద కోపం వస్తుందని, ఏ కొద్దిసేపైన ఆయనను తలచుకోకపోతే శిక్షిస్తాడని ఇలాంటి అభిప్రాయాలు వస్తాయి. కారణం, మన గురించి మనకుండే భావనలే దేవుడు కూడ కలిగి ఉంటాడన్న నమ్మకమే.

కృతజ్ఞతా భావం

మరొక విషయం. నలుగురూ మనల్ని కలవడానికి వస్తుంటే, గొప్పగా భావిస్తాం. వాళ్ళే కొంత కాలం తరువాత రాకుంటే వారు కృతఘ్నులని, నన్ను పనుల కోసం ఉపయోగించుకున్నారని అనుకుంటాం. వాళ్ళు ఎప్పటికీ మన పట్ల కృతజ్ఞతా భావంతో ఉండాలని ఆశిస్తాం. వాళ్ళు ఎవరిపై ఆధారపడకుండ స్వతంత్రు లయ్యారని సంతోషించం. దేవుని దయతో వాళ్ళు అలా మార

గలిగారని ఆలోచించం. ఎందుకంటే మన ప్రాధాన్యత ఏదో పోయిందని బాధపడతాం. అలాంటి భావన మన నాశనానికి దారి తీస్తుంది. ఇతరులు మన సలహాలను ఆశించినప్పుడు ఇవ్వాలి. అలా అడగనప్పుడు, ఎందుకోసమని ప్రశ్నించడం, మన మాట వింటుండమని అడగడం తప్పు. మనం ఏదో గొప్ప, ప్రత్యేకమైన వ్యక్తినని చౌక అభిప్రాయం లేకుంటే, అది సాధ్యమౌతుంది.

సత్యాన్వేషణ చేయడం అంటూ ఉండదు. తగిన సమయంలో అదే తెలియవస్తుంది. ఉదాహరణకు ఒక పెట్టె ఖాళీగా ఉన్నప్పుడు ఉపయోగపడుతుంది. మన హృదయం మనసుకు సంబంధించిన పలు విషయాలతో నిండివున్నప్పుడు, మన మనసులోపలి భావాలను గ్రహించడానికి వీలు కాదు. మనసు హృదయాన్ని కప్పి వుంచింది. ఆత్మ ఎప్పుడూ ఉండనే ఉంది, దాని ఎఱుకలోకి తెచ్చుకొనడం నీ పని. అలా జరగాలంటే, అహం తొలగిపోవాలి.

నేను ఫలానా వాడిని, నేను గొప్పవాడిని, నేను ఇది, నేను అది అని భావిస్తున్నంత కాలం, నా స్వస్వరూపం తెలియబడదు. ఈ కారణం వల్లనే, యోగులు, మునులు తాము ఏమీ ప్రత్యేకమైన వారము కామని భావించేవారు. భగవాన్ పేదల్లో పేదగా జీవితాన్ని గడిపేవారు. తాను ఎవరు అన్నది, అడిగితే గాని చెప్పేవారు కాదు కూడ. ఆయన అసాధారణత, అతి సాధారణ నడతలోనే ఉంది. మనం కొంత గుప్తత, ఏకాంతము కావాలని కోరుకుంటాం. భగవాన్ అలాగ ఎప్పుడూ ప్రవర్తించలేదు. ఆయన గొప్ప నమ్రత కారణంగా ఎవరైనా, ఎప్పుడైనా రాగలిగేవారు.

హోదాతోటి బాధ్యతలు

ఇక ఒక ఉద్యోగంలో ఉన్నప్పుడు మనకు ఇవ్వబడిన హోదాను అనుసరించి, ఫలానావాడినని, ఈ విధంగా ముఖ్యుడని చెప్పుకోవలసి వస్తుంది, తప్పదు. హోదాకు తగిన బాధ్యతలను చేయక తప్పదు. ఇరవై నాలుగు గంటలూ, అలా ఉద్యోగానికి తగిన విధంగా నడచుకొని హోదాకు న్యాయం చేయాల్సిందే. ఉద్యోగరీత్యా వచ్చిన అధికారాన్ని ప్రదర్శిస్తూనే, వ్యక్తిగతంగా తాను ప్రత్యేకించి ఏమీ కాను, సామాన్యుడినే అన్న భావన కలిగి వుండాలి. అధికార హోదాను తెలియబరచినప్పుడు ఇతరుల ప్రవర్తనలో మార్పులు చూడగలుగుతాం. అలాగే దుస్తులు అతి సామాన్యంగా వున్నవి ధరించి వీధిలోకి వెళ్ళినప్పుడు కూడ అలాంటి పరిస్థితి ఏర్పడుతుంది. అంటే అధికార హోదాను ప్రదర్శించినప్పుడే, ఇతరులు గౌరవప్రదంగా చూడగలుగుతారని తెలుస్తుంది.

హోదా, అర్హత

ఒక పండితుడు పూర్తిగా సీదాసాదా జీవితాన్ని గడుపుతుండే వాడు. ఒకరోజు రాజు రాజలాంఛనాలతో ఉత్సవంగా వెళుతున్నప్పుడు ఆ పండితుడిని ఎవరో రాజుకు పరిచయం చేశారు. ఒక ఐదు నిమిషాలు అతనితో మాట్లాడి రాజు అతడిని తన మందిరానికి భోజనానికి ఆహ్వానించాడు. మీరు గొప్ప పండితులు, మీతో మాట్లాడాలని వుంది అన్నాడు. ఆ ప్రక్క రోజు పండితుడు రాజభవనానికి వెళ్ళాడు. ఒంటి మీద చొక్కా లేకుండ పంచె మాత్రం

కట్టుకుని వెళ్ళిన పండితుని రాజుగారు స్వయంగా ఆహ్వానించాడని నమ్మిన తరువాత, ఆలోచించి, చొక్కా తొడుక్కుని మళ్ళీ రమ్మన్నారు. పండితుడు అలాగే చొక్కా వేసుకుని తిరిగి వచ్చాడు. అతడిని లోనికి వెళ్ళనిచ్చారు.

రాజుతో దీర్ఘ చర్చ అనంతరం భోజన కార్యక్రమం మొదలైంది. తినడానికి మొదలుపెట్టే ముందు ఆ పండితుడు రాజును ఒక అనుమతి కోరాడు. పండితుడు తన చొక్కాను విప్పి ఆకు ప్రక్కన పెట్టి, దానికి సాష్టాంగ నమస్కారం చేశాడు. వింతగా చూసిన రాజు, కారణం అడిగితే, తాను రాజుగారితో కలిసి భోజనం చేయగలిగిన అర్హత తన పాండిత్యం వల్ల కాదనీ, ఆ చొక్కా వల్ల కలిగిందని అన్నాడు. సారాంశం ఏమిటంటే, మన అధికార హోదాను, సమాజంలో స్థానానికి ఎక్కువ ప్రాముఖ్యతను ఇస్తాము, వ్యక్తుల నిజమైన విలువలకు కాదు. అలాంటి సన్నిహితత్వం తమ స్థాయిని పెంచుతుందని భావిస్తారు. చివరకు హోదాయే పై చేయి సాధిస్తుంది. మన జీవితాలలో స్పర్థలకు కారణం కూడ ఇలాంటి దృక్పథాన్ని పెంపొందించుకోవడమే. ఈ స్పర్థ సమాజంలోని వ్యక్తులకు మాత్రమే పరిమితం కాదు. కుటుంబంలోని సభ్యుల మధ్య కూడ అలాంటి పరిస్థితి చోటు చేసుకొంటోంది. జ్ఞానులు ఇటువంటి విషయాలకు దూరంగా ఉంటారు.

* * * *

శ్రీ భగవాన్ నా జీవితంలోకి ఎలా ప్రవేశించారు?

(గత సంచిక తరువాయి) బి. రవికృష్ణ శర్మ

ఇదిలా ఉండగా 2012వ సంవత్సరం ప్రారంభంలో, మా నాన్నగారు నన్నొక రోజున బ్యాంకు నుండి ఒక అప్లికేషను ఫారం తెమ్మనా చెపితే, నేను ఇంకొకటి తెచ్చాను. సమయం కోసం వేచి చూస్తున్న మా నాన్నగారు ఈ సందర్భాన్ని అడ్డు పెట్టి తీవ్రంగా మందలించటం మొదలుపెట్టారు. ఉద్యోగం లేదు. సంపాదన లేదు, జులాయిగా తిరుగుతున్నావు. నీ లక్ష్యం ఏంటో తెలియదు అంటూ మందలిస్తూ ఉండటంతో ఎదురుగా ఉన్న దినపత్రికను తీసుకొని వారి చూపుల నుండి తప్పించుకోవటానికి అడ్డుపెట్టు కొన్నాను. అలా అడ్డుపెట్టుకొన్నప్పుడు కాకతాళీయంగా ఆ దిన పత్రికలో ప్రచురితమైన ఒక ఉద్యోగ ప్రకటన మీద నా దృష్టి పడింది. ఆ ప్రకటన చిన్మయా మిషన్ వారిది, వారికొక భౌతిక శాస్త్ర ఉపాధ్యాయుని అవసరం ఉన్నదని, అర్హత కలిగిన వ్యక్తులు దాని కోసం దరఖాస్తు చేసుకోవచ్చని ఆ ప్రకటన సారాంశం.

మా నాన్నగారు సంపాదన లేదు, ఉద్యోగం లేదన్నారన్న ఉక్రోషంతో ఆ ఉద్యోగానికి దరఖాస్తు పూర్తి చేసుకొని వ్యక్తిగతంగా విద్యాలయానికి వెళ్లి ఇవ్వాలని బయలుదేరి శ్రీరమణ కేంద్రం దగ్గర్లోని కూడలి వద్దకు వచ్చేటప్పటికే అన్నమాచార్యుల వారి ఒక సంకీర్తన నా మదిలో మెదిలింది. అదేమిటంటే 'మనుజుడై పుట్టి మనుజుని సేవించి అనుదినము దుఃఖ మొందనేల? ఆ కీర్తన నా మదిలో మెదలగానే అక్కడినుండి బేగంపేట్‌లోని చిన్మయా

విద్యాలయానికి వెళ్ళటానికి మనసొప్పక నాకు మంత్రాన్ని ఉపదేశించిన సిద్ధాంతిగారింటికి వెళ్లి ఆ రోజంగా వారితోనే గడిపేశాను. అలా రెండు రోజులు గడిచిన తరువాత ఏదో తెలియని శక్తి నన్ను చిన్మయా విద్యాలయానికి తీసుకొని వెళ్లి దరఖాస్తు చేసుకొనే విధంగా చేసింది.

ఒక వారం తరువాత ఆ విద్యాలయం నుండి ఒక లెటర్ వచ్చింది. అందులో వారు, కమిటీ సభ్యులతో ముఖాముఖి సమావేశానికి హాజరు కావలసినదిగా కోరారు. అయిష్టంగానే ఆ సమావేశానికి హాజరై ఎంతో నిర్లక్ష్యంగా సమాధానాలు ఇచ్చాను. అలా నిర్లక్ష్యంగా సమాధానాలు చెపితే నాకు ఉద్యోగం ఇవ్వరు అని తెలిసి కావాలని అలా సమాధానాలు చెప్పాను. అయినా అదేమీ ప్రారబ్ధమో దరఖాస్తు చేసుకొన్న వారందరిలో నేనే వారికి నచ్చిన వ్యక్తినని నన్ను ఉద్యోగంలో చేరమన్నారు. దీని నుండి కూడా తప్పించుకోవటానికి, అధిక భత్యాన్ని చెల్లిస్తే నేను చేరతానన్నప్పుడు నేనడిగిన భత్యానికి కొంత తగ్గించి ఇస్తామని నన్నక్కడ చేరటానికి ఒప్పించారు. అక్కడ చేరాననే గాని, ఏ మాత్రం అవకాశం వచ్చినా ఉద్యోగం వదిలివేయాలనే ఆలోచన నా మదిలో మెదులుతూ ఉండేది. అలా ఒక సంవత్సరం గడిచిన తరువాత అంటే 2013వ సంవత్సరం జూన్ నెలలో ఉద్యోగంలో చేరిన నా సహోద్యోగి ఆగష్టు నెలలో నాలుగు రోజులు వరుసగా సెలవలొస్తున్నాయి కదా మనం శ్రీరమణాశ్రమం వెళ్దామా అని అడిగారు. నేను అలాగే వెళదామని అన్నాను. కానీ మరుసటిరోజు తనొచ్చి, తన తల్లితండ్రులు పెళ్లి సంబంధాలు చూస్తున్నారని అందులో ఒకటి ఖరారయ్యే అవకాశం

ఉన్నది కనుక దసరా సెలవులలో శ్రీరమణాశ్రమం వెళదాం అని నాతో అన్నారు. నేను ఫర్వాలేదు సర్, అలానే కానిద్దాం అని చెప్పి, ఈసారి ట్రైన్ టికెట్లు నేను బుక్ చేస్తానని చెప్పి అక్టోబర్ 7వ తారీఖున శ్రీ రమణాశ్రమం చేరేటట్టు టికెట్లను బుక్ చేసుకొన్నాము. ఆశ్రమం వారు మాకు అక్కడ మూడు రోజులు ఉండటానికి అవకాశం ఉన్నది అనే మెసేజ్‌ను మెయిల్ ద్వారా తెలియచేశారు.

మేమింకొక్క వారంలో బయలుదేరుతామన్న సమయంలో, మొదటి పరీక్ష ఎదురైయ్యింది. అతను, సర్ నేను రావటం లేదు, పెళ్లి సంబంధం ఖరారైనందున పెళ్లి బట్టలు కొనుక్కోవాలి, నేను రాలేను అని అన్నారు. దానికి నేను, సర్ మీరు రాకపోయినా, నేను నా ప్రయాణాన్ని వాయిదా వేసుకోలేను అని చెప్పాను. అక్కడి నుండి ఒక్కొక్క పరీక్ష మొదలయ్యింది. కానీ ఆ పరీక్షను కూడా దాటించేవాడు ఆ భగవంతుడే. ఆ భగవంతుడే గురువు రూపంలో కూడా వస్తాడు. కానీ ఈ పరీక్షలను ధృఢసంకల్పంతో ఎదుర్కొంటే గురువుని లేదా దైవాన్ని దర్శించవచ్చు అనేది నాకు కలిగిన అనుభవం. అదే నేనిక్కడ పంచుకోదలచాను.

రెండవ పరీక్ష మా విద్యాలయం వారు ప్రతీ సంవత్సరం విద్యార్థుల కొరకు విజ్ఞాన యాత్రను ఏర్పాటు చేస్తారు. ఆ విద్యార్థులను తీసుకొని వెళ్ళే ఉపాధ్యాయుల పేర్లలో నా పేరు కూడా జతచేశారు. అంటే నేను ఆ విద్యార్థులను ఆ యాత్రకు తీసుకొని వెళ్లి, తిరిగి జాగ్రత్తగా ఆ పిల్లల తల్లితండ్రులకు ఒప్పచెప్పాలి. అది నా కర్తవ్య నిర్వహణలో ఒక భాగం. ఆ యాత్ర అక్టోబర్ 1వ తారీకు నుండి 6వ తారీకు వరకు జరిగేలా

నిర్ణయించారు. అంటే మరల హైదరాబాద్‌కు తిరిగి 7వ తారీకున వస్తాం. కానీ అదే రోజున నేను తిరువణ్ణామలైలో ఉండాలి. ఇప్పుడెలా అని ఆలోచించి 6వ తారీకు వరకూ విద్యార్థులతోనే ఉండి, ఆ రోజు మధ్యాహ్నం మా ప్రిన్సిపాల్ గారిని ఇలా అభ్యర్థించాను. సర్, నేను విద్యార్థులను రైలెక్కించే వరకు ఉంటాను. విద్యార్థులను వారి వారి తల్లితండ్రులకు ఒప్పగించే బాధ్యతను ఇతర ఉపాధ్యాయులకు ఒసగవలసినదిగా అభ్యర్థించాను. అందుకు వారు నామీదున్న గౌరవంతో దానికి అంగీకరించారు. కానీ నాకొక హెచ్చరిక చేశారు. అదేంటంటే రవికృష్ణ ఇప్పుడు తెలంగాణాను, ఉమ్మడి ఆంధ్రప్రదేశ్ నుండి విభజించాలనే పోరాటం తీవ్రంగా ఉన్నది. అన్నిచోట్ల రైళ్ళను, బస్సులను తగల బెడుతున్నారు. నిన్ననే మనం వెళ్ళేటటువంటి రైలులో ఒక బోగిని తగులబెట్టారుట, అలానే అన్ని ప్రాంతాలలోని బస్సులను, రైళ్ళను త్రిప్పటం ఆపివేస్తున్నారని, ఇది ఇలాగే కొనసాగితే, నువ్వు మధ్యలోనే ఇరుక్కుపోయి ఇబ్బంది పడతావు. అందుకని అన్నీ సర్దుకొన్న తరువాత తిరువణ్ణామలై వెళ్ళవచ్చు కదా అని అన్నారు.

కానీ అప్పటి నా మానసిక పరిస్థితి దేన్నీ వినే స్థితిలో లేదు. వారితో నేనన్నాను, సర్ ఏమైనా కానీ, నేను మరల తిరిగి రాకపోయినా ఫర్వాలేదు. నా ఉద్యోగం పోయినా నేను బాధపడను. కానీ నేను సంకల్పించిన ఈ యాత్ర చేసి తీరవలసిందే అని అనటంతో, వారు కాదనలేక మీ ఇష్టం అని ఊరుకున్నారు. అలా అందర్నీ సాయంత్రం 6.30 గంటలకు బెంగుళూరు నుండి హైదరాబాద్‌కు వెళ్ళే రైలెక్కించి నేను 8.30 గంటలకు బెంగుళూర్

నుండి కాట్పాడి వెళ్ళే పాసింజర్ రైల్ గురించి వేచి ఉన్నాను. 8.30 గంటలకు బయలుదేరవలసిన రైలు పట్టాల మీదకు వచ్చింది, కానీ నేను ఎక్కవలసిన బోగీ అందులో కనిపించలేదు.సమయం దాటి పోతున్నది. బోగీ కనిపించటం లేదు అనే కంగారు నాలో మొదలైంది. మూడుసార్లు ఆ చివరి నుండి ఈ చివర వరకు మొత్తం రైలంతా వెతికాను కానీ నేనెక్కవలసిన బోగీ కనిపించటం లేదు. సమయం 8.30 కావస్తున్నది, అప్పుడు అటుగా వస్తున్న టి.సి.ని అయ్యా ఈ రైలులో నాకు కేటాయించిన బోగీ కనిపించటం లేదు. అది అసలు ఉన్నదా? అని అడిగితే ఆయన, ఇప్పుడే ఇంజిన్ వెనకాల ఆ బోగీని జత చేశారు. మీరక్కడకి వెళ్ళండి అని అన్నారు. ఇక్కడ నేనొక విషయం చెప్ప దలచాను. అదేమిటంటే నేను అంత వరకు ఎప్పుడు కూడా ఒంటరిగా ఎక్కడికి ప్రయాణం చేయలేదు. నేనెక్కడికి వెళ్ళినా, నాతో కూడా ఉన్నవారే నా సౌకర్యాల నన్నింటిని చూసుకొనేవారు. కనుక నేనెప్పుడూ దేన్ని గురించి పెద్దగా పట్టించు కొనేవాణ్ని కాదు. ఇది నాకు మొదటి అనుభవం. కాబట్టి కొంత ఆందోళనకు గురైనాను. తెల్లవారు జామున 2.30 గంటలకు కాట్పాడి చేరుకొని 4.45 కు విల్లుపురం వెళ్ళే పాసింజరు రైలు టికెట్‌ను తీసుకొని ఫ్లాట్‌ఫారం మీద కూర్చొని భగవద్గీత చదువుకొంటూ ఉండగా, 4.30 గంటల సమయంలో ఓ ఇద్దరు పెద్ద వారు అదే ఫ్లాట్‌ఫారం మీద కొంచెం దూరంలో కూర్చొని తెలుగులో మాట్లాడుకొంటున్నారు. అది గమనించి వారి దగ్గరకు వెళ్లి అయ్యా, మీరెక్కడికి వెళ్తున్నారు? అని అడిగితే వారు తిరువణ్ణామలైలోని శ్రీరమణాశ్రమం అని అన్నారు. దాంతో నా

ప్రాణం లేచొచ్చినట్టయింది. నేనప్పుడు వారిని విల్లుపురం వెళ్ళే పాసింజర్ రైలు ఎప్పుడొస్తుంది? అని అడిగితే వారు మన ముందున్నది అదే అని చెప్పి, నన్ను కూడా వారితో రమ్మనటంతో ఒకే బోగీలో కూర్చొన్నాము. నేను వారితో, అయ్యా, నాకు తిరువణ్ణామలై గురించి కానీ, శ్రీరమణాశ్రమం గురించి కానీ ఏమి తెలియదు. నేను మొదటిసారి అక్కడికి వస్తున్నాను కాబట్టి, మీరు నాకు కొంచం మార్గనిర్దేశం చేస్తారా అని అడిగితే వారెంతో సహృదయంతో, నాయనా నీవు మాతోపాటే ఆటోలో వచ్చేద్దువు కానీ, అలానే మేము స్నానం చేసిన తరువాత 9 గంటలకు గిరి ప్రదక్షిణకు బయలుదేరుతాము. అప్పుడు నిన్ను కూడా మాతోపాటే తీసుకొని వెళ్తామని చెప్పి నా ఫోన్ నెంబరు తీసుకొని, సరిగ్గా 9 గంటలకు ఫోన్ చేశారు. అలా మేము గిరి ప్రదక్షిణ మొదలు పెట్టి 12 గంటల కల్లా అడి అణ్ణామలై చేరుకొనేటప్పటికి ఎండ తీవ్రత ఎక్కువవటంతో కాళ్ళు బాగా కాలటం మొదలయ్యాయి. దాంతో అక్కడి నుండి ఆటో తీసుకొని కుబేర లింగం, మోక్ష ద్వారం, ఈశాన్య లింగం, ఇంద్ర లింగం మరియు అగ్ని లింగాలను దర్శించుకొని ఆశ్రమానికి చేరుకొనేటప్పటికే మధ్యాహ్నం ఒంటిగంటయ్యింది. వారప్పుడు నాయనా మాకు ఓపిక లేదు. భోజనం చేసి కాసేపు విశ్రాంతి తీసుకొన్న తరువాత స్కందాశ్రమం, విరుపాక్ష గుహను దర్శించుకొంటాం అని చెప్తే ఫర్వాలేదు సర్ మీరు విశ్రాంతి తీసుకోండి అని చెప్పి, వారికి వీడ్కోలు పలికి నేను ఒక్కణ్ణిగా స్కందాశ్రమం, విరుపాక్ష గుహను దర్శించటానికి 1.30కు బయలుదేరాను. కొండ ఎక్కుతుంటే బాగా దాహం వేయటం

మొదలైంది. నాతో కూడా తెచ్చుకొన్న నీళ్లు అయిపోయాయి. మిట్ట మధ్యాహ్నం కావటంతో ఆ దారిలో ఎవ్వరూ కన్పించలేదు. అప్పుడు నా మదిలో అర్థాంతరంగా ఒక ఆలోచన మెదిలింది. అదేంటంటే భగవాన్‌కు అన్ని తెలుసని అంటారు కదా! అటువంటప్పుడు ఇప్పుడు, ఇక్కడ తియ్యటి నీరును ఇప్పించగలరా? అని అనుకొని కొన్ను అడుగులు ముందుకు వేసినప్పుడు కొంత దూరంలో తుప్పలలో నుండి అలికిడి వినిపించటంతో, ఈ నిర్జన ప్రదేశంలో ఎవరుంటారబ్బా అని అనుకొంటూ అటుగా నడవటం మొదలు పెట్టాను. అప్పుడు నాకొక దృశ్యం కనిపించింది. అక్కడ ఒక వ్యక్తి ఆ తుప్పలలోని చెట్లకు నీళ్ళు పెడుతున్నాడు. నేనప్పుడు ఆ వ్యక్తిని నాకు దాహమేస్తోంది. ఈ నీళ్లు తియ్యగా ఉంటాయా అని తెలుగు లోనే అడిగాను. నాకు తన్నీర్ అన్న ఒక్క తమిళ పదం తప్ప ఇంకేమీ రాదు. కానీ ఆ వ్యక్తి ఇలా అన్నాడు. నేనొక లారీ క్లీనర్‌ను నాకు కొంచెం కొంచం తెలుగు వచ్చు, ఇవి స్వీట్ వాటర్ అని, నీళ్ళు పెడుతున్న ఆ పైప్ తోనే నా బాటిల్ నింపాడు. ఆ నీళ్ళు ఎంతో తియ్యగా ఉన్నాయి. అలా దాహం తీర్చుకొని మరల నడవటం మొదలు పెట్టి కొన్ని అడుగులు వేసిన తరువాత వెనుకకు తిరిగి అతనికి ధన్యవాదాలు చెబుదామని చూస్తే అక్కడెవ్వరూ కనిపించ లేదు. అప్పటికి నా మట్టి బుఱ్ఱకింకా తట్టలేదు. నేననుకొన్నాను, ఆ వ్యక్తి అక్కడ నుండి ఇంకొక చోటికి వెళ్లిపోయి ఉంటాడనుకొని స్కందాశ్రమం, విరుపాక్ష గుహను దర్శించుకొని శ్రీరమణాశ్రమానికి చేరుకొనేటప్పటికే సాయంత్రం 4.30 గంటలయ్యింది. అప్పుడే ప్రతీ సాయంత్రం జరిగే తమిళ గ్రంథ పఠనం పూర్తై, ఆంగ్ల గ్రంథ

పఠనం మొదలయ్యింది. ఆ గ్రంథ పఠనంలో వివిధ భక్తులు భగవాన్‌తో ఏమేమి సంభాషించారో తెలియచేస్తున్న సందర్భంలో కే.కే. నంబియార్ గారికి వచ్చిన కలను గురించి ప్రస్తావన వచ్చింది. అప్పుడు మళ్ళీ నా మదిలో ఒక ఆలోచన మెదిలింది. ఈ కలలు రావటం, అవి సత్యమైనాయనటం ఒక కల్పిత కథ అయి ఉంటుంది. ఒకవేళ గనుక భగవాన్ యొక్క ఉనికి ఇప్పటికీ ఉన్నట్లయితే, శ్రీ భగవాన్‌ను దర్శించిన వారిని లేదా వారి కుటుంబ సభ్యులను నేను చూడాలి అనే ఆలోచన నా మదిలో మెదిలింది. ఎందుకంటే భగవాన్ దేహం చాలించి అప్పటికి ఇంకా63 సంవత్సరాలే అయ్యింది కనుక ఒక 75 సంవత్సరాల వ్యక్తి కనుక బ్రతికి ఉంటే, ఆ వ్యక్తి గనుక భగవాన్‌ను దర్శించిన లేదా వారితో మాట్లాడిన జ్ఞాపకాలు ఉంటాయి కదా, అని అనుకొని, అప్పటి నుండి నేను ఎవరైనా ముదిమి వయసులో ఉన్నవారిని, భగవాన్‌ను దర్శించిన వారిని చూడలేనా అని వెతకటం మొదలుపెట్టాను. అలా వెతుకుతూ ఉంటే సరిగ్గా అదే రోజు రాత్రి పూట భోజనాలు అయిన తరువాత భోజనశాలకు గోలక్ష్మి సమాధికి దగ్గరలో ఉన్న అరుగుల మీద కొంత మంది నా ప్రక్కనే కూర్చొని తెలుగులో మాట్లాడుకోవటం వినిపించింది. ప్రక్కకు తిరిగి చూస్తే ఒక పెద్దాయన, సుమారు 70 నుండి 75 సంవత్సరాలు ఉంటాయి. నేను వారితో మాట కలిపి మీ పేరేమిటని అడగటంతో వారు నా పేరు గ్రిద్దలూరి క్రిష్ణమూర్తి అని అన్నారు. నేనప్పుడు గ్రిద్దలూరి సత్యనారాయణ గారు మీకేమౌతారని అడిగితే, వారు మా నాన్నగారు అని సమాధానం చెప్పారు. మద్దాలి సుబ్బారావు గారేమౌతారని

అడిగితే మా బావగారవుతారని అని అన్నారు. అప్పటికి గాని నాకర్థమవలేదు. నేనుకొన్న ప్రశ్నలకు భగవాన్ ఈ విధంగా సమాధాన మిస్తున్నారని.

ఆ మరుసటి రోజు ఉదయం క్రిష్ణమూర్తిగారిని కలిసి మాట్లాడుతున్నప్పుడు వారి సతీమణి శ్రీమతి జయలక్ష్మిగారు అక్కడి కొచ్చి ఏమబ్బాయ్ ఎక్కడ నుండి వచ్చావ్? అని అడిగారు. నేను హైదరాబాద్ నుండి వచ్చానండి అని అంటే, నువ్వు ప్రతీ ఆదివారం శ్రీరమణకేంద్రంలో జరిగే సత్సంగాలలో పాల్గొనవలసినదిగా నాకు సూచించారు. అలా ఆ మరుసటి ఆదివారం నుండి శ్రీరమణ కేంద్రం రావటం మొదలుపెట్టాను.

శ్రీరమణ కేంద్రంలో గ్రంథాలయం ఉన్నదని దాంట్లో 200 రూపాయలు కడితే సభ్యత్వ నమోదు జరపబడుతుందని తెలుసు కొని దాని ద్వారా మనకు పుస్తకాలు ఇస్తారని అర్థమవటంతో, గ్రంథాలయంలో సభ్యుడనైన తరువాత, ప్రతీ రోజు సాయంత్రం నా స్కూల్ డ్యూటీ అయిన తరువాత 4 గంటలకల్లా శ్రీరమణ కేంద్రం చేరుకొని రాత్రి 8 గంటల వరకు మొదటి అంతస్థులోని స్టోర్‌రూమ్‌కు ప్రక్కన ఉన్న భగవాన్ పెద్ద సైజు ఫోటో దగ్గర, భగవాన్ పాదాల చెంత క్రింద కూర్చొని, భగవాన్‌కు సంబంధించిన అన్ని పుస్తకాలను చదివేవాడిని. అలా చదువుతున్నప్పుడు నాలో అంత కాలం చెలరేగిన బడబాగ్ని అతిశీఘ్రంగా చల్లారటం మొదలై, అతి కొద్ది రోజులలోనే నా మనసు ప్రశాంత స్థితిని చేరుకొన్నది. ఆ ప్రశాంతత యొక్క ప్రభావం ఎంత తీవ్రమైనదంటే ఎవరైనా వచ్చి నన్నేమన్నా అడిగినా నా నోట మాట రాకపోయేది. ఆలోచనలన్నీ

స్తంభించి పోయేవి. ప్రశాంతత నా మనసులో రాజ్యమేలుతుండేది. ప్రతీ రోజు అక్కడి నుండి వెళ్ళే చివరి వ్యక్తిని నేనే. అతి కష్టం మీద అడుగు తీసి అడుగు వేసేవాడిని. అప్పుడున్న వాచ్‌మెన్ రాజు వచ్చి సర్ ఇక తాళం వేస్తాం, మీరు బయలుదేరాలి అని అన్నప్పుడు అతి కష్టం మీద అక్కడినుండి కదిలేవాడిని. గ్రంథాలయంలో కొంత మంది భక్తులు చర్చలలో పాల్గొనాలని నన్ను ఆహ్వానించేవారు. అప్పుడు నేను, భగవాన్ అంతా ఇచ్చేశారు కదా! ఇంకా మాట్లాడటానికి ఏముంది? వీళ్ళంతా ఆ ప్రశాంతతను ఆస్వాదించ కుండా ఇంకా ఎందుకు మాట్లాడుతున్నారని అని అనుకొనేవాడిని.

అలా అప్పటినుండి ప్రతీ సంఘటనలో భగవాన్ నన్నెలా నడిపిస్తున్నారో చాలా దగ్గరగా గమనిస్తూ ఉన్నాను. ఇక్కడ ఒక సంఘటన భగవాన్ సన్నిధిలో జరిగినది గుర్తుకు వస్తున్నది. శ్రీ నటనానంద గారు ఒక రోజు భగవాన్ సన్నిధిలో కూర్చొని ఉన్నప్పుడు శ్రీకావ్యకంఠ గణపతి ముని, శ్రీ కపాలి శాస్త్రి, శ్రీ విశ్వనాథస్వామి మొదలైన వారు సంస్కృతంలో వివిధ గ్రంధాలలో ఉన్న విషయాలను గురించి గొప్ప చర్చ చేసుకొంటున్నారు. అదంతా వింటున్న శ్రీ నటనానందగారి మదిలో ఒక భావన ఏర్పడింది. వీరంతా సంస్కృతంలో ఉన్న గొప్ప గొప్ప గ్రంథాలలోని విషయాలను ఎంతో విశ్లేషించి చర్చిస్తున్నారే! వీరిలా మనకెప్పుడు జ్ఞానోదయం కలుగుతుంది? ఆ సంస్కృత గ్రంథాలను చదివే దెప్పటికో, వాటిని అర్థం చేసుకొనేదెప్పటికో, అని అనుకొని, ఇలా ఐతే నాకెప్పటికి ముక్తి కలుగుతుందోనని బాధపడుతూ భగవాన్

ఎదుట కన్నీరు కార్చారట. ఇదంతా గమనిస్తున్న భగవాన్ వారంతా వెళ్ళిపోయిన తరువాత శ్రీ నటనానందతో ఎందుకు కన్నీరు కారుస్తున్నారు? అని అడిగితే, వారంతా గొప్ప గొప్ప విషయలను సంస్కృతంలో అంత బాగా చర్చించుకొంటున్నారు. వారేమి మాట్లాడుకొంటున్నారో నాకొక్క ముక్క అర్థం కావట్లేదే, ఇలా ఐతే నేనెప్పటికి ఈ గ్రంథాలనన్నింటిని క్షుణ్ణంగా అర్థం చేసుకోగలనో, నాకెప్పటికి ముక్తి కలుగుతుందో అని బిగ్గరగా ఏడవటం మొదలు పెట్టారట. అది చూసి భగవాన్ ఇలా అన్నారట. నేనిక్కడికి వొచ్చి నప్పుడు, నేనేమి సంస్కృతం నేర్చుకొన్నానని? నాకొక్క ముక్క కూడా రాదే అని చెప్పి ఎందుకలా బాధపడతారు? పులి నోట్లో పడ్డ మాంసపు కండ ఎలా తప్పించుకోలేదో అలా గురువనుగ్రహానికి పాత్రుడైన వ్యక్తి కూడా తప్పించుకోలేడు అని ఆశ్వాసన ఇచ్చారట.

దాన్ని బట్టి నాకిప్పుడనిపిస్తోంది, మనందరం శ్రీ భగవాన్ మార్గంలో నడుస్తున్నామంటే, అది మన గొప్పతనం కాదు, భగవాన్ యొక్క అనుగ్రహం అని, ఎందుకంటే మన మనస్సు ఎంతో చంచల మైనది. అటువంటి మన మనసును మనకు తెలియకుండా, వారి వైపునకు తిరిగే విధంగా మన చేత చేయిస్తున్న భగవాన్‌కి ఏమిచ్చి ఋణం తీర్చుకోగలం? అందుకే భగవాన్‌ను, ఈ ప్రాపంచిక వ్యవహారాలలో మన మనస్సు నిమగ్న మవకుండా వారి పాదాల చెంత నిమగ్నమయ్యే విధంగా పరిపూర్ణ అనుగ్రహాన్ని వర్షించ వలసిందిగా ప్రార్థిస్తూ...

ఓం నమో భగవతే శ్రీ రమణాయ

శ్రీ భగవాన్ రమణమహర్షి స్మృతులు
(శ్రీదేవరాజ ముదలియార్)

(గత సంచిక తరువాయి) అనువాదం: జి. శ్రీహరిరావు

శ్రీ భగవాన్ గిరి ప్రదక్షిణ గురించి చెప్పవలసిన యింకొక విశేషము కోతులకు సంబంధించినది. వారు కొండ మీద నివసించుట మొదలుపెట్టిన రోజుల నుండి శ్రీ భగవాన్‌కు కోతుల గురించీ, వాటి జీవన విధానము గురించీ, పాలనా పద్ధతుల గురించీ క్షుణ్ణముగా తెలుసును. శ్రీ భగవాన్ సమత్వ భావము కేవలమూ సిద్ధాంతాలకి పరిమితం కాలేదు. అది చాలా దృఢమైనదీ-ఆచరణీయమూ! వారు జంతువులను కూడా సమభావముతోనే చూసేవారు. ఒకసారి కోతులు శ్రీ భగవాన్ పట్ల తమ కృతజ్ఞత ప్రదర్శించాయి. ఆ సంఘటన మరచిపోలేనిది. శ్రీ భగవాన్ భక్త సమూహముతో గిరి ప్రదక్షిణకు వెడుతున్నారు. టౌనుకు యింకా మైలు దూరం వుండగానే వారందరకు బాగా ఆకలీ, దాహమూ కలిగాయి. ఆ రోజు మండుటెండతో కాలిపోతోంది. దగ్గరలో ఎక్కడా నీళ్ళు లేవు. ఇంతలో ఎక్కడనించోఒక కోతిమూక వచ్చి అత్తి వృక్షాన్ని ఒకదాని నెక్కి కొమ్మలు వూపసాగాయి. పండిన అత్తి పళ్ళు గుత్తులు గుత్తులుగా నేలమీదకు రాలాయి. భక్తులందరూ పళ్ళను తృప్తిగా తిని ఆకలీ, దాహమూ తీర్చుకున్నారు. భక్తుల పాట్ల గురించి వాటికెలా తెలిసింది? సమయానికి ఆ స్థలానికి వచ్చి వాళ్లకు పళ్ళు ఎలా అందించాయి? ఈ ప్రశ్నలకు మనము సమాధానము చెప్పలేము. తన కుమారుడైన శ్రీ భగవాన్ పట్ల వున్న వాత్సల్యముతో శ్రీ అరుణాచలేశ్వరుడే మళ్ళీ వచ్చి ఆదుకున్నారేమో! శ్రీ భగవాన్

పాడిన ‘‘నన్ను ఇక్కడకు రమ్మని పిలవ లేదా? వచ్చి నా అవసరాలను తీర్చి కాపాడుము’’ పాటకు అరుణాచలేశ్వరుడే స్పందించి తన బిడ్డను ఆదుకున్నాడనుకోవాలి.

నేను ఆశ్రమంలో శాశ్వతంగా నివాస మేర్పరుచుకుని వచ్చినాక, నేను చేయగల సేవ ఎంతో కొంత ఆశ్రమానికి చేయాలని పించింది. కానీ నేను చేయగల పనేమిటో నాకు తోచలేదు. అందువల్ల ఆ ఆలోచన విరమించుకున్నాను. కానీ ఒకరోజు శ్రీ భగవాన్‌తో ఆశ్రమగ్రంథాలయమును ఒక పరిచారకుని సహాయముతో అప్పటిదాకా నడుపుతున్నట్లు ముందు ముందు నడపడం సాధ్యము కాదని చెప్పారు. ఆశ్రమానికి వచ్చే భక్తుల సంఖ్య పెరిగినదనీ, పుస్తకాలు కూడా బాగా ఎక్కువయ్యాయనీ అందువల్ల గ్రంథాలయానికి పూర్తి సమయం వెచ్చించే ఒక నిర్వాహకుడు కావాలని సూచించాను. నేనీ మాటలు చెబుతున్నప్పుడు శ్రీ చాడ్విక్కు అక్కడే వున్నారు. నా మాటలు విని ఆయన, ‘‘ఆ బాధ్యత మీరే యెందుకు తీసుకోకూడదు?’’ అని నన్ను ప్రశ్నించారు.

శ్రీ భగవాన్ ఆయనను వెంటనే సమర్థించి, ‘అవును! మీరే ఎందుకు చేయకూడదు?’ అన్నారు.

ఇలాంటి పనులు నేను బాగానే చేయగలననే నమ్మకంతో నేను వెంటనే ఒప్పుకున్నాను. నేను కొన్ని సంవత్సరాలు గ్రంథాలయాధికారిగా పనిచేశాను. కొంతకాలానికి శ్రీ భగవాన్ పరిచారకుడు శ్రీ టి.ఎస్. రాజగోపాలయ్యర్ నియమింపబడ్డారు. సర్వాధికారి

వారినే లైబ్రరీ పనులు కూడా చూడమనడంతో నేనా పని మాను కున్నాను. అంతేకాదు. నేను రమణాశ్రమవాసిగా వున్న నాలుగు సంవత్సరాలూ, హాలులో శ్రీ భగవాన్‌కు అధికారిక తర్జుమాదారుగా పని చేయాల్సి వచ్చేది. ఇంగ్లీషులో ప్రశ్నలు వేసే భక్తులకు శ్రీ భగవాన్ యిచ్చే తమిళ సమాధానాలను నేను సరిగ్గా తర్జుమా చేయకపోతే శ్రీ భగవాన్ కోప్పడేవారు. నేను మాట్లాడే ప్రతి మాటా శ్రీ భగవాన్ చాలా జాగ్రత్తగా వినేవారు. ఒక్కోసారి, తమిళ గ్రంథాల నుండీ, కొన్ని పాటలనూ, గద్య భాగాలను ఆంగ్లంలోనికి తర్జుమా చేయమనే వారు శ్రీ భగవాన్.

శ్రీ భగవాన్ నన్ను తర్జుమా చేయమనే వారు అన్న మాటను నేను కొంచెము వివరించాలి. శ్రీ భగవాన్ ఏదైనా పాఠ్యభాగాన్ని అనువాదం చేయించాలి అని అనుకుంటున్నారని తోచినప్పుడు, 'నేను చేస్తాను', అని ముందుకు వచ్చేవాడిని. శ్రీ భగవాన్ ఆమో దించేవారు. నేను చేసిన పనులన్నీ ఇలా చేసినవే. శ్రీ భగవాన్ ఏ పని కూడా ఎవరితోనూ బలవంతంగా చేయించేవారు కాదు. నేను లైబ్రరీ పనులు చూసేటప్పుడు, శ్రీ భగవాన్ ఏదైనా పుస్తకం గురించి ప్రస్తావించినప్పుడు కానీ, ఫలానా పుస్తకంలో ఫలానా అంశం గురించి కానీ, పాట గురించి ఉదహరించినప్పుడుగానీ, నేను చెంగునలేచి, హాలులో, షెల్ఫులలో నుండి గానీ, వేదపాఠశాలలో అలమరలలో (ఆ రోజులలో) పెట్టబడిన పుస్తకముల నుండిగానీ ఆ పుస్తకము తెచ్చి శ్రీ భగవాన్‌కు యిచ్చేవాడిని. "ఎందుకు శ్రమ పడతావు?" అని శ్రీ భగవాన్ మందలించినప్పుడు "శ్రమ యేమీ లేదు. శ్రీ భగవాన్ కృపవల్ల నేనింకా చురుకుగానే వున్నాను. ఇక్కడ

ఖాళీగా, పనిలేకుండా కూర్చున్నా గానీ, దేహము మాత్రం ఆరోగ్యంగానే వున్నది'' అని సమాధానమిచ్చేవాడిని.

తాయుమానువర్ నుండీ, కైవల్యము నుండీ, మరికొన్ని గ్రంథముల నుండీ అక్కడక్కడా కొన్ని పద్యములను అనువదించ టమే కాకుండా భక్తవిజయము నుండీ ఒక సుదీర్ఘమైన గద్యభాగ మును శ్రీమనసుబేదారు అను సందర్శకుల సౌకర్యార్థము ఆంగ్లము లోనికి అనువదించాల్సిన పని పడింది. ఒక సందర్భములో, శ్రీ సుబేదారుగారు అడిగిన ఒక ప్రశ్నకు సమాధానముగా శ్రీ భగవాన్ భక్త విజయములో శ్రీ జ్ఞానేశ్వర మహరాజ్‌కూ, వారి తండ్రి విఠోబా గారికీ జరిగిన సంవాదమును చదివి వినిపించారు. సంవాదాంశము జ్ఞానసముపార్జనకూ, తపస్సు చేసుకొనుటకూ, అరణ్యవాసమవ సరమా అనునది ఆ సంవాదము. శ్రీ సుబేదారి గారికి చాలా నచ్చి, ఆ పాఠ్యభాగానికి ఆంగ్లానువాదము కావలెనని ప్రార్థించిరి. శ్రీ భగవాన్ సూచన మేరకు నేను అనువదించి శ్రీ భగవాన్ కావలసిన మార్పులు చేసిన తరువాత శ్రీ సుబేదారుగారికి పంపించాను. వారీ అనువాదమును, 'జ్ఞానేశ్వరి' తదుపరి ముద్రణకు అనుబంధముగా ప్రచురించిరి. ఈ సంవాదము యొక్క విశేషమేమన్న, జ్ఞానమార్గ మున పయనించుచున్న వారి దృక్పథమునకూ (తండ్రిగారు), జ్ఞానమునందు ఉపవిష్టులయిన వారి దృక్పథమునకూ (కుమా రుడు) గల బేధము స్పష్టమవుతుంది. ఈ పాఠ్యాంశమును తెలుసు కొన ఆసక్తి గల వారికి ఈ సంవాదము చక్కటి వివరణ యిస్తుంది.

(ఈ రచన శ్రీ రమణాశ్రమము ద్వారా ప్రచురింపబడిన 'మై రికలక్షన్స్ ఆఫ్ భగవాన్ శ్రీ రమణ మహర్షి' అనబడే గ్రంథము నుండి అనువదింపబడినది.)

శ్రీరమణ మహర్షి యొక్క భక్తాగ్రేసరులు

శ్రీ ఎమ్.జి. షణ్ముఖం

మల్లాది ఫణిమాల

తమిళ భాషలో శ్రీరమణుల జీవిత చరిత్ర మరియు బోధలను గ్రంథస్థం చేసి, ప్రచురించిన వారు శ్రీ ఎమ్.జి. షణ్ముఖం గారు. 1926-27లో శ్రీరమణులు కొలువుతీరిన హాలుని ఈశాన్య మఠాధిపతితో కలిసి నిర్మించడానికి శ్రీ షణ్ముఖం గారు ఎంతో తోడ్పడ్డారు. సంప్రదాయసిద్ధమైన కుటుంబంలో జన్మించి, పెరగటం చేత షణ్ముఖం గారు శాస్త్రాలను అభ్యసించడం, జపం చేయటం, భజనలు పాడటం వంటి భగవత్ సంబంధమైన విధులు చక్కగా నిర్వర్తించేవారు. అంతేగాక త్రిసంధ్యలలో పూజ కూడా చేసేవారు. మానవ జన్మ ఉత్కృష్టమైన జన్మమనియు, జీవన్ముక్తినొందడమే మానవునికి పరమోత్కృష్టమైన విధి అని వారు నమ్మేవారు.

శ్రీ షణ్ముఖం గారు 1921-25 నడుమ కాలేజీలో చదువుతూ ఉండగా ఎవరైనా జీవన్ముక్తుని కలుసుకుని వారి ఆశీస్సులను పొందాలని ఎంతో తాపత్రయ పడ్డారు. షణ్ముఖం గారి ప్రార్థన ఈశ్వరుడు ఆలకించాడు. ఎమ్.జి. షణ్ముఖం గారి తండ్రికి దైవానుగ్రహం చేత తిరువణ్ణామలైకి బదిలీ అయ్యింది. తిరువణ్ణా మలైకి ప్రయాణం చేస్తుండగా వారికి శ్రీరమణుల మనో దర్శనం అయింది. ఈ విధంగా భౌతికంగా శ్రీరమణులను దర్శించుకోక ముందే సద్గురు రమణులు షణ్ముఖం గారి వద్దకు వచ్చి వారిని అనుగ్రహించడం జరిగింది.

షణ్ముఖం గారు ఆశ్రమం చేరారు. అంతులేని కారుణ్యము తొణికిసలాడి మందహాసంతో శ్రీరమణులు షణ్ముఖం గారికి స్వాగతం పలికారు. షణ్ముఖం గారిని చూడటం మొట్టమొదటిసారి అయినప్పటికీ వారిని చూడగానే గురు రమణులు మాతృప్రేమతో, "ఎప్పుడొచ్చావు? నీ కుడి చెయ్యి ఎలా ఉంది?" అని అడిగారు. శ్రీరమణులు షణ్ముఖం గారిని కుడిచేయి గురించి అడగటం వెనక ఒక కథ ఉంది. షణ్ముఖం గారికి 14వ యేట వారి కుడి చేయి బాగా దెబ్బతింది. చేతి గాయం నయమైనప్పటికీ ఆ చేయి వంకరగా మారటమే కాకుండా కుంచించుకు పోయినట్టు అయిపోయింది. ఈ వికలాంగాన్ని కప్పివుంచడానికి షణ్ముఖం గారు ఎప్పుడు పొడవు చేతుల చొక్కాలు మాత్రమే వేసుకుని, చేతిని ఎవరికీ కనబడకుండా కప్పివేసి ఉంచేవారు. వారి ప్రాణ స్నేహితులకు కూడా ఈ విషయం తెలియదు. వారి దగ్గర బంధువులకు, స్నేహితులకు కూడా తెలియని విషయం శ్రీరమణులకు ఎలా తెలిసింది? అంతేకాక ఆశ్రమానికి మొట్టమొదటిసారి వచ్చిన వారిపట్ల శ్రీరమణులు అంతటి శ్రద్ధని, ప్రేమను ఎలా చూపించగలరు? అటువంటి ప్రేమను కురిపించటం శ్రీరమణుల వంటి సద్గురువులకు మాత్రమే సాధ్యం. గురు రమణులు, "నీ కుడి చెయ్యి ఎలా ఉంది!" అని అడిగిన తర్వాత షణ్ముఖం గారికి అప్పటివరకు ఆ వైకల్యం వల్ల కలిగిన న్యూనతాభావం ఒక్కసారిగా మాయమయిపోయింది. గురు రమణుల అనుగ్రహాన్ని మించిన వరము, సంపద ఉండనే ఉండవు.

తొలిసారి శ్రీరమణుల సన్నిధి చేరుకున్నప్పుడు శ్రీరమణులు షణ్ముఖం గారిని తమ ఎదురుగా కూర్చోమన్నారు. అలా వారి ఎదురుగా కూర్చుని సునాయసంగా ధ్యానంలోకి జారుకుని శ్రీరమణుల అనుగ్రహాన్ని గ్రోలుతూ, రెండు గంటలకు పైగా కాలం గడిపారు శ్రీ షణ్ముఖం. నిజానికి అంత కాలం గడిచిన సంగతి తెలియలేదు వారికి. సద్గురువు సన్నిధిలో ప్రయత్నం వేగవంతమవుతుంది, ఆత్మ విచారణ మార్గం సుగమమవుతుంది. ఆత్మనిష్ఠ అనతికాలంలో సంభవిస్తుంది, అని షణ్ముఖం గారు తెలుసుకుని సత్సంగం, సదాచారం, ధ్యానం, ఆత్మనిష్ఠ -- ఇవన్నీ ఏకకాలంలో లభించేది గురు సన్నిధిలోనే అని తెలుసుకున్నారు. ఇటువంటి అనుభవం వారికి పూర్వం ఎన్నడు కలగలేదు. గురు రమణుల నుండి వారికి లభించిన తొలి ప్రసాదంగా దీనిని స్వీకరించి, హృదయంలో ఈ అనుభవాన్ని పదిలపరుచుకున్నారు షణ్ముఖం. నోరువిప్పి అడగకుండానే సద్గురువు వరాలను అనుగ్రహిస్తాడు అనే మాటకి అంతరార్థం గురు రమణుల సన్నిధిలో కూర్చున్నప్పుడు షణ్ముఖం గారికి అవగతమైనది.

ప్రతి రోజు మధ్యాహ్నం రెండు గంటలకి శ్రీరమణాశ్రమం చేరుకొని రాత్రి 8 గంటల వరకు శ్రీరమణుల సన్నిధిలోనే తరించే వారు శ్రీ షణ్ముఖం. కైవల్య నవనీతం, యోగవాసిష్టం వంటి ఉత్తమ అద్వైత గ్రంథాలను ఉటంకిస్తూ వాటి మహనీయతను శ్రీ రమణులు వివరిస్తూ ఉంటే షణ్ముఖం గారి ఆనందానికి అవధులు లేకపోయాయి. బ్రహ్మజ్ఞానియైన శ్రీరమణుల దివ్యసన్నిధిలో అంతులేని శాంతిని చవిచూశారు శ్రీ షణ్ముఖం.

శ్రీరమణులు షణ్ముఖం గారికి అనుగ్రహించిన ఉపదేశాలలో కొన్ని తెలుసుకుందాం.

1) ఏకాగ్రతతో శ్వాసని గమనిస్తుంటే ఆ అవధానవే కుంభకానికి దారితీస్తుంది. దీనినే 'జ్ఞాన ప్రాణాయామము' అని అంటారు.

2) నీవెంత వినమ్రుడవై ఉంటే అంత మంచిది.

3) సాధకుడు ఈ ప్రపంచాన్ని ఒక కలగా మాత్రమే భావించాలి.

4) విధినిర్వహణలో తప్ప మిగిలిన సమయాన్ని అంతా ఆత్మనిష్ఠలోనే గడపాలి.

5) ఇతరులకు కొంచెమైనా అంతరాయం కానీ ఆటంకం కానీ కలిగించకూడదు.

6) ఎవరి పనులను వారే చేసుకోవాలి.

7) 'నేను' పైనా, హృదయంపైనా లగ్నమై "నేనెవరిని" అన్న అభ్యాసం నిరంతరం కొనసాగించాలి. ఇటువంటి అభ్యాసం చేస్తున్నప్పుడు హఠాత్తుగా మనసు తలెత్తే ప్రమాదం ఉంటుంది. కావున ఎల్లప్పుడూ అప్రమత్తంగా ఉండి "నేను ఎవరిని" అనే విచారణ నిశితంగా కొనసాగించాలి.

శ్రీరమణులతో షణ్ముఖం గారికి 24 సంవత్సరాల సంపర్కం కలదు. ఇన్ని సంవత్సరాలలో రమణులు ఎప్పుడూ కూడా ప్రవచనాలు చేయటం షణ్ముఖం గారు చూడలేదు. కేవలము సాధకులు అవలంబించవలసిన సూచనలు మాత్రం చేసేవారు. గురు రమణులు సర్వజ్ఞులు అని అనడానికి షణ్ముఖం గారికి

ఎన్నో నిదర్శనాలు లభించాయి. షణ్ముఖం గారి తండ్రిగారు ప్రతిరోజు చేతి ఖర్చుకై మూడు అణాలు ఇచ్చేవారు. ఆ డబ్బుతో సాంబ్రాణి కొని దానిని శ్రీరమణులు కూర్చున్న సోఫాకి ఎదురుగా ఉండే కుంపట్లో వేసేవారు శ్రీ షణ్ముఖం. ఒకరోజు తండ్రిగారు వీరికి పైకం ఇవ్వలేదు. ఆ రోజు షణ్ముఖం గారు సాంబ్రాణి కొని శ్రీరమణులసన్నిధికి వెళ్లలేకపోయారు. మర్నాడు ఆశ్రమానికి చేరుకోగానే శ్రీరమణులు, "సాంబ్రాణి తేలేక పోయావు కాబట్టి నిన్న నువ్వు రాలేదు. ఆరాధన మనసులో ఉంటే చాలు" అన్నారు. ఇది ఒక నిదర్శనం అయితే ఇంకో నిదర్శనం చూద్దాం.

అకస్మాత్తుగా షణ్ముఖం గారి తండ్రి గారికి నెల్లూరుకి బదిలీ అయింది. కుటుంబ సభ్యులందరికీ తిరువణ్ణామలైని విడిచి వెళ్ళటం ఎంత మాత్రం ఇష్టం లేకపోయింది. అరుణాచలం వదిలి వెళితే శ్రీరమణుల దర్శనం లభించదు కదా!! పరమేశ్వరుడు కొలువుతీరిన కైలాసమే అరుణాచలం!! ఆ పరమేశ్వరుడే మానవ రూపం దాల్చి శ్రీరమణుల రూపంలో తిరువణ్ణామలైకి వేంచేశారు. అట్టి దైవాన్ని వదిలి వెళ్ళటం అసాధ్యమని షణ్ముఖం గారికి అనిపించింది. శ్రీరమణులకు షణ్ముఖం గారు తమ గోడుని విన్నవించుకున్నారు. వారితో చిరునవ్వు వేలార్చి ఊరుకున్నారు, శ్రీరమణులు. కొన్నాళ్ల తర్వాత ఆ బదిలీని అధికారులు రద్దు చేశారు. ఇలా షణ్ముఖం గారి వంటి ఎందరో భక్తులు మహర్షి సన్నిధిలో గడిపిన ప్రతి క్షణం నిరవధిక ఆనందంతో నిండిపోయి, వారు దివ్యపథం వైపు పయనించేలా చేసిందో తెలుసుకోవటం ఒక భాగ్యం.*(మూలం - శ్రీరమణ మహర్షితో ముఖాముఖి మరియు ఇంటర్నెట్)*

Ask Not, for He Knows What is Best for You

(Dr K Subrahmanian)

Bhagavan always said that Arunachala is an extraordinary hill; it is magnetic. Once you see it, or once you think of it, it will keep dragging you to it till your mind becomes as still as the hill itself. He doesn't say till all your problems are solved! About prayer, Bhagavan says, "Your prayer may be answered today. Tomorrow, it may not be answered. Does it mean that God is useless? Does it mean that he listens to your prayers only occasionally? In this respect, remember, he knows what is best for you." Bhagavan said when we pray for something, we may get it or we may not get it. He said if our prayers are not answered, it is also because of God's grace. When I fall ill, you pray for my recovery; when I recover, you say that you are grateful to God for my recovery. But if every prayer is answered, then there will not be any death in this world. One day or the other, your prayer will not be answered. On that occasion, you will say that God was not kind, God was not gracious.

Praying is a good thing; it makes us humble. But the better thing is not to pray for anything. Bhagavan said that Arunachala is extraordinary because we don't have to pray to God for anything. When we have a desire, we pray for it, and then we may get it. Again, the next day, we want something else. This goes on and on. When we want

something, we have to work for it, and there will be many obstacles and difficulties in the process - so much frustration and anger. Bhagavan asks, “Where is the limit to these desires? Is there any end?”

Ashaa re tadavastha bhoobhaagaa natataste
kaamaanaam kya nu paarah kaamaarer nama naareem

(*Uma Sahasram*: 29-15)

Aashas, or desires, like the ocean, are limitless. There is no end to desires. If we want to end them, we must pray to the person who has no desires of any kind, whatsoever — *kaamaarer nama naareem*. That is, we have to bow to Amba or Parvati.

Bhagavan says that there is one thing that Arunachala will give us, and that is a state where we will not ask for anything; we will accept everything as his grace. That is the state of a *sthitapragnya*. That is the state where one is free from *sukha* and *dukha*. It is a state where there is no *raaga* or *dwesha*. Who is a *stithapragnya*? Krishna says in the *Gita (2.56):*

duhkhesv anudvigna manah sukhesu vigata sprhah
veeta raga bhaya krodhahsthita dhir munir ucyate

duhkhesv anud vigna manah: one who is not upset by sorrow.

sukhesu vigata sprhah: one who is not affected by happiness.

veeta raga bhaya krodhah: one who is free from all attachments, from fear (*bhaya*) and anger (*krodha*).

This is a state we can't attain through our own effort. When we don't get angry for one day, it is not because of our own effort; it is because of his grace. If a person doesn't steal, or if a person is perfect, then we can say God's grace is on him. The moment a person says that he is perfect, we can be quite sure that he is not perfect because a perfect man wouldn't talk about his perfection. So, Bhagavan says, "You can't on your own think of God. Only God can make you think of him." Even to pray to him, you must have his grace. He makes you pray, and when you pray, you become humble; you realise your helplessness. Since God has helped you pray, do not ask for anything. Bhagavan always maintained that praying is not a business transaction or a bargain.

Lord Narasimha, who killed Prahlada's father, was a *ugramurthy*; he looked terrible, and everyone was afraid to go near him. So, everyone told the six-year-old Prahlada to bring him back to the *shantham* state. Prahlada then praised Lord Narasimha; the Lord was pleased, and told the boy to ask for a *vara*. The six-year-old says, "My Lord, I love you. I love you without expecting anything in return for this love. I don't love you in order to get something from you." Prahlada uses the word *na vanikoham*, (*Bhagavatam* Skandha VII Ch10 V4) meaning that he is

not a businessman. He says, “I don’t want anything in return.”

When the Lord hears this, he is impressed and says, “Your love is something extraordinary. For my sake, ask for something. I want to give you something.” Prahlada says something that none of us could imagine! “My Lord, my father insulted you, and treated you badly. My prayer to you is that you please forgive him. He should not come to any harm.” He adds, “If you insist on my asking for something, I will ask for this. Please give me the state of mind that will not ask for anything.”

The Lord was so pleased, he said, “Your father was born in your family.” See how he puts it. Normally we say, “You were born to so and so’s family,” but the Lord says, “Your father was born in your family, and you are a great *bhakta*. So, because he was born in your family, Prahlada, there is no hell for any one of them - not just your father. Because of what you have done, and because of your extraordinary devotion, everyone in your family, that is, seven generations before and seven generations after, will all be saved.” This is what happens if you don’t ask for anything. Then, people are prepared to give you so many things. The moment you ask, people run away from you. We see this in real life as well. Prahlada never asked for anything. When he did ask for something, he asked something for his father.

About prayer, Bhagavan says, “You don’t have to pray for anything. Arunachala, the Lord, knows what is best for you. He will give you.” Nobody in this world can be without problems; they will always be there. We don’t know why we have problems. That is the *niyati*. But God will give us the state of mind which will help us accept *sukha* and *dukha*, joy and sorrow, alike. If we accept and surrender to Arunachala totally, he will give us a state of mind that will help us accept the good and the bad. Then, even though we may have problems, we will remain unaffected by them. We will do our duty without having the feeling that we are the doer. The moment the sense of doer-ship is gone, there is peace, *shanti*.

ahamapetakam nijavibhanakam: the moment the ego is gone, we will realise the ever-shining self. *Ahamapetakam* is to be free from the ego, free from *ahamkara* and *mamakaara*.

vihaya kaman yah sarvan pumansh charati nihsprihah
nirmamo nirahankarah sashantimadhi gachchhati

(*Bhagavad Gita* 2:71)

There is no *sankalpa* of any kind, whatsoever. Whatever comes, we will accept it because we have no *mamakaara*, no *ahankaara.* Such a person is a *sthitapragnya*, someone who finds supreme happiness in the self; he does not seek anything outside. Bhagavan says, “Arunachala will give you that frame of mind to accept everything as his will.”

It’s easy to say this, but when we are confronted with problems, we have doubts. Our faith is shaken, and we wonder whether we should continue to have faith in God, Bhagavan or any *guru*. Bhagavan says, “He knows what is best for us. He has created the entire universe, not just you. He will not forget you; don’t think that he is indifferent to you.” We must count our blessings. Yet we have doubts; we waver when we have problems. When we surrender either partially or totally, we get that state of mind that will accept the good and the bad alike, not because of our intelligence, not because of our effort, but because of his unbound compassion. If we are what we are today, it is because of his tremendous grace. Bhagavan says, “Grace is always flowing.” Once we accept this, whatever happens, happens because of his will. He will grant us that state to make us realise that everything is happening according to his plan. We will also accept everything as his will.

* * * *

187. O mind, it is not wise for you to come out [in the form of thoughts]; it is best to go within. Hide yourself deep within the Heart and escape from the tricks of Maya, who tries to upset you by drawing you outwards. (Sadhu Om: The beginning of the verse may also be translated as, ‘O mind, it is not wise for you to expose yourself to name and fame…’)

SELF-KNOWLEDGE
(Part 3)

V Krithivasan

In our search of Absolute Reality, dream and sleep are crucially important. Dream demonstrates the fact that our mind has a wonderful power of imagination wherein it not only creates a body and a whole world for itself, but also deludes itself into believing that its creation is real. Sleep is important because it demonstrates that we can exist and be conscious of our existence, even in the absence of our mind. Adi Sankara says in *Vivekachudamani* (Verse 294):

नित्यं सुषुप्तावपि भावदर्शनात्

nityam sushuptaavapi bhava darsanaat. The meaning is, "Even in deep sleep, in the absence of all knowledge, one's own existence is known or perceived." Bhagavan says the same thing in Verse 21 of *Upadesa Saram*:

इदमहंपदाऽभिख्यमन्वहम् ।
अहामि लीनकेप्यलयसत्तया ॥

Idamahampadaabhihyamanvaham;
ahmileenakepi alaya sattaya

"This is the understanding about the term 'I' – it is That which shines as Pure Being, even when the finite 'I' subsides in deep sleep."

Sleep is the only state in which we experience our beingness devoid of any other knowledge. Sleep, therefore, provides the evidence that our real nature is one of unadulterated consciousness of our essential being. This

is the most important clue in our practice of self-enquiry. To abide consciously as our own essential being is the aim of self-enquiry.

Sri Bhagavan often said that we have never truly forgotten our real self or been ignorant of it. We merely imagine that we do not know ourself as we really are. This imaginary self-forgetfulness is experienced only by our mind. The illusion of self-forgetfulness can be destroyed only through knowing our real nature, by engaging in constant self-attention.

Our mind cannot function without first limiting itself to a body. From this arises the imagination of the 'other' – the world. What we call imagination is a power or faculty that our consciousness possesses, to modify itself into the form of our thoughts, feelings and perceptions. Due to this modification, we create a seeming separation between ourselves and the objects of consciousness. Therefore, if we do not limit our consciousness in this manner, we will not experience anything as being other than ourselves. All 'otherness' is experienced only by our mind, which is a distorted form of our real consciousness.

Anything that our mind forms and experiences within itself is called as a thought. Perception, conception, idea, belief, opinion, feeling, emotion, desire, fear etc. are all included in the category of thought. If we take perception for example, or the act of seeing, the following occurs. The light from the object received through the eyes, sets up an electro-chemical activity in the brain, via the optical nerve. The mind, which is a form of consciousness,

interfaces with the brain and interprets this activity and forms images within itself. All that we know of the external world, called perception, is only images or thoughts that our mind is constantly forming within itself.

Our belief that such images correspond to actual external objects and all scientific explanation with regard to seeing, are also only mental images or thoughts. Same is the case with smell, taste, touch and sound. This should lead us to the conclusion that the outside world as we know it, is in fact, nothing other than our own thoughts formed inside our mind. That is why Bhagavan says in *Sat-darsanam*, *"Manomayam tadbhuvanam vadaamah"*.

Of all the thoughts found in our mind, the first is the thought 'I'. The mind first forms itself as 'I' and only then forms other thoughts. Without an 'I' to think or know them, no other thoughts can be formed. The other thoughts come and go, rise and fall, but 'I-thought' itself persists as long as the mind itself persists.

A dream appears within our mind, but our mind experiences itself as a body within that dream. Sri Bhagavan says, "This is like someone who thinks the screen, which is the support of cinema pictures, is part of the picture." Sri Bhagavan says that we are in essence only the perfect, peaceful consciousness of being. Everything that we know appears within the object-knowing mind, which is a distortion of this pure consciousness. Our essential consciousness 'I am' is therefore like the screen on which cinema pictures are projected. It is one fundamental base (or *adhara*) that

supports the appearance or disappearance of the mind, and everything known by it. Though the world now perceived by us is experienced within our own mind, we imagine ourselves to be a particular body, one among many objects of the world.

If the world were to be only within our mind, the world is then only an illusion. Can we at any time prove that the world exists independent of our mind? The answer is 'NO'. Except for the experience'I am', which is our essential consciousness, everything else is a product of our mind. In fact, Sri Bhagavan says that there is no basic difference between the dream world and the waking world. In *Who Am I* he says, "To the extent that *vyavaharas* (affairs or occurrences) that happen in the waking state appear to be real, to the same extent the *vyavaharas* in dream state also appear at that time to be real. In both the states, thoughts and names and forms occur simultaneously."

The relative reality of our experiences in dream and waking states cannot be correctly judged from either of these two states. After waking up, dream appears as unreal. Just as we judge correctly the reality of dream by stepping off the dream, we should judge the reality of the waking state only by stepping out of it, into some state that transcends it. Sri Bhagavan and other sages, who are established in the transcendent state of absolute consciousness, have testified that both waking and dream are equally unreal. They are both imagined in our mind. They are 'mere twirling of thoughts.' (*Guru Vachaka Kovai*, verse 559).

We are able to separate ourselves from waking body in dream state, where we take on a dream body, different from the waking body. In sleep, we do not possess a body. Sri Bhagavan asks this question in *Ekatma Panchagam* verse 4, "Having separated ourselves, where is body? Just as all gold ornaments in essence are only gold, for the *jnani*, everything is only Self, including his body." That is, we are only consciousness and everything we know is merely a form or image which appears in consciousness. Just as water is the one substance of which waves are formed, consciousness is the one substance of which all thoughts, all objects known by us are made – including our body.

The external world and all the objects in it are only thoughts formed in our mind. In the absence of thoughts, as in sleep, no objects are experienced. Once the mind becomes active, as in waking and dream, the objects are experienced. Even now, in our waking state, if we turn our attention away from thoughts to our own essential self-consciousness 'I am', the external objects will disappear.

Death is the ending of the extended dream called life; it is the temporary abeyance of the mind. After we have rested for a while in death, the mind rises in another state of activity in which some other body is imagined to be ourselves. Rebirth or re-incarnation is therefore not real; it is also just a dream. It is an imaginary event occurring repeatedly in a long sleep of seeming self-forgetfulness. Until we know what we really are, we will continue to

experience one dream after another. In each dream, we will imagine ourselves to be some body.

Fundamental cause of all the suffering and lack of perfect happiness is the seeming self-forgetfulness. Absolute clarity of true self-knowledge alone will end this. The illusion of duality caused by self-forgetfulness will be dissolved in true self-knowledge, never to rise again. The state of true self-knowledge is our natural, eternal state of pure self-consciousness. In reality, it never undergoes any change; it remains as it is. When we know ourselves as we really are, we remain as the infinite, absolute reality. In *Upadesa Saram* verse 26, Sri Bhagavan says, "Being ourself is indeed knowing ourselves; our Self is that which is devoid of two." In the state of self-knowledge, we do not know anything "new"; there we shed all our knowledge of everything, other than ourselves. It is like waking up from a dream. When we wake up, we do not become something new. We shed the imaginary experience of the dream, and we remain as we previously were. Same is the case with awakening from the imaginary sleep of self-forgetfulness in which we experienced several lives of imaginary existence. We remain as our infinite self-conscious being. This is what Sri Bhagavan refers to in *Ekatma Panchagam*, "finally knowing ourselves and being ourselves is like waking from a dream of wandering about the world".

In our present experience, the only thing that is real is our own self-consciousness, 'I am'. This is the one real basis of all our experience. When we say, "I know" or "I

experience", what we are trying to say is "I am conscious". Though sometimes we appear to be conscious of other things, this consciousness of other things appears and disappears. The only thing of which we are permanently conscious, is our own being, 'I am'.

Even when we are conscious of nothing, as in deep sleep, we are conscious of our own being 'I am'. We are inherently self-conscious and we experience this as 'I am'. We are the real consciousness that underlies the imaginary consciousness of other things. 'I am' is the basis of all other forms of consciousness. 'I am' is the unqualified and unconditioned form of non-dual consciousness, free from all limitations, free from dependence on anything else. Whatever may appear or disappear, or whatever may change or seem to happen, our essential self-consciousness always remains unchanged and unaffected. All other things are relative. Our essential self-consciousness is absolute. We are absolute Being, absolute Consciousness, and absolute Happiness. If we want to be free from all limitations and unhappiness, we must know ourself as we actually are.

In order to know ourself thus, we must concentrate our entire attention upon our self-consciousness 'I am'. This concentration of our attention upon ourselves is the practice of *atma-vichara* or self-investigation. Sri Bhagavan says this is the only means by which we can experience our true, non-dual Self.

To the question “Who am I?” put by Sivaprakasam Pillai, Sri Bhagavan answers, **“Self-consciousness alone is I”.** This simple answer summarises all the philosophy he taught. The only reality is Consciousness, because only Consciousness knows its own Being.

Being has no form of its own, but is the indefinable essence of all forms. Being is devoid of limitation, and hence it is infinite and non-dual. It includes everything within itself. Just like Being, Consciousness is also non-dual; it knows only itself and nothing else. The consciousness that appears to know things other than itself, is an unreal form of consciousness. Therefore, *Sat-chit* denotes only the real and essential being-consciousness. Being-consciousness is also perfect happiness or bliss. The happiness that we enjoy when we are conscious only of being, like in deep sleep, is our essential nature. Unhappiness is an unnatural condition that appears to arise only when we superimpose some other knowledge, on our essential self-knowledge ‘I am’. Sri Bhagavan says, “If we know what our real nature is, we will discover it to be beginningless and endless *Sat-Chit-Ananda*. It is fullness without beginning or end.” (*Upadesa Saram*, verse 28)

* * *

188. [O mind,] do not waste your life in roaming outside, pursuing wonders and courting enjoyments; to know Self through Grace [Self-enquiry], and to thus abide firmly in the Heart, is alone worthwhile. (*Guru Vacakakovai*-translated by Sadhu Om & Robert Butler.)

The Plunge into Siva's Grace

Marlies Hibschenberger

(contd. from previous issue)

There were only a handful of Westerners in the *ashram*. One of them was a German, Hugo Maier, who had already been there for fiveyears, and who shared with us his acquired knowledge, but naturally there was no one who could ever replace Bhagavan. And there was our great Muruganar Swami and Visvanatha Swami whose doors were practically open 24 hours for all the devotees requesting advice on Bhagavan's teaching. Or there was Kunju Swami or Annamalai Swamito whom we could joyfully listen. Mr. Arthur Osborne, who lived outside the *ashram*, had been adding much to the explanation on *vichara*/ self-enquiry which was the main and total point of interest. Mrs. Lucia Osborne, Mrs.Roda McIver, Miss Merston or Ma Thalayarkhan who in a more or less male dominated society cared very much for the needs of those single ladies who stayed at the *ashram*. For example, women at that time were not allowed to stay in the *ashram* after dinner.

And there was our beloved old postmaster, Raja, who used to place the incoming letters into the lap of those sitting for hours and hours together in the Old Hall. I had the opportunity to get a room beside our old Ramaswami Pillai, who paved the path up to Skandashram with heavy granite stones in Bhagavan's lifetime.

And those days and weeks were spent sitting in the Old Hall where I felt Bhagavan had never left, and where his grace was showered upon me uninterruptedly.

There was no electricity on the walk around the hill. One could only trace a few bullock-cart or horse-cart tracks and one could go all alone in the dark night being in tune with Lord Siva's all-pervading power manifested in Arunachala.

Days and weeks passed, I knew I had been born only to come here and be filled with what life's purpose means. Coming as an empty cup, I left Tiruvannamalai knowing that I carried now the greatest treasure a being in ordinary form can be capable of receiving. I boarded the *Cambodje* in Colombo, Ceylon and came to Marseille two weeks later, where my husband to-be, already waited, eager to hear about my journey to Tiruvannamalai. Since then, we have come every year for longer or shorter periods.

There is little that I can add to all the published memoirs about the senior devotees of Bhagavan who are no longer with us. When I was with Muruganar or say, Visvanatha Swami, they referred always to Bhagavan's teachings, and never took upon themselves any role, other than that of a humble devotee. What I felt being in their presence was their immense love for Bhagavan, which in its essence entered right into my heart and gave me a tremendous push to melt into the supreme source of my own being.

Surely, time has massively changed Tiruvannamalai after 40 years. The very intimate charming old days drenched in stillness and peace have in a sense, turned into a busy pilgrimage place for people all over the world in search of happiness, solace and spiritual experience. But HIS POWER REMAINS! (***Mountain Path*** July 2007)

Dr K Subrahmanain - A Tribute

(A talk delivered on Dr KS Remembrance Day, 11 January 2022)

Smt Mythreye Ramdas

My humble *pranams* to the lotus feet of Bhagwan and *namaskarams* to you all.

To talk about my *athimbare*, that is, Dr KS to you all, is always difficult. I have always found that when I have to talk about him, words fail me. It's not because I don't know what to say, but because my emotions always get the better of me. I hope, that today, through Bhagwan's grace, I am able to do my best.

Athimbare - please allow me to call Dr KS as *athimbare*, as I feel more comfortable addressing him so. As we all know, *athimbare* was such a simple and humble person. He was a bundle of love and care. It is very, very rare to find such a person – someone who is rich in spiritual knowledge, and also very practical in his day-to-day life.

I am one of the numerous people who benefitted from his guidance and advice. *Athimbare* married my aunt, "Kamu *athai*", in 1953. I was barely three years old then. It was a blessing for me that as a child, I was raised in a large, but a very close-knit joint family. When he was teaching in Madras Christian College in Tambaram, KS *athimbare* and *athai* came frequently to stay with us in Polur. This gave me a lot of opportunities as a child to meet and interact with KS *athimbare* and *athai* – the interactions laid the foundation for a very strong relationship with the young couple.

When my parents started looking for a suitable alliance for me, KS *athimbare* came to Polur after visiting his village, Vailamoor. He listened keenly to what my parents had to say about the kind of boy and family they were looking for. Then, looking at me, he said, “Send Mythreye with me to Hyderabad. I’ll introduce her to some of the eligible bachelors I know. She can choose the one she likes.” His words remain fresh in my mind even today. His broad-minded approach to marriage – and that too allowing a girl to choose her partner really appealed to me. But unfortunately, I wasn’t able to visit *athimbare* in Hyderabad before marriage.

As luck would have it, when I got married at the age of twenty, I moved to Hyderabad permanently. My husband was from Hyderabad, and as a result, the bond between *athimbare* and me grew even stronger. Luckily for me, even my father-in- law took a liking to *athimbare* and his family, and this gave us more opportunities to meet. The one thing I remember about our meetings is the laughter. *Athimbare* used to crack a lot of jokes, and in his company we cracked jokes as well. He was also very observant. Whenever he found me very quiet or looking a little sad, he used to say, “Come let’s go for a walk”. We used to walk around in Maredpally for a while, and then sit somewhere and talk for some time. He was very gentle and soothing with his words - each word was so effective that each left a strong and permanent impression on my mind. After each heart-to-heart session with him, I used to return home feeling much better. During the early days

of my marriage, he treated me like a child – whenever he visited me, he always gave me a Cadbury's chocolate bar.

Athimbare not only constantly boosted my confidence by asking me to take up new hobbies, he also educated and encouraged me to take baby steps in the spiritual path. In fact, it is because of *athimbare* that today I am an ardent devotee and a faithful follower of Puttaparthi Sai Baba. It so happened that during one of my visits to CIFEL in the 1980s, *athimbare* asked me whether I believed in Puttaparthi Sai Baba. I replied that I didn't know anything about Baba. *Athimbare* said that he was on his way to Shivam in Amberpet to have *darshan* of Baba, and if I wanted to, I could accompany him there. I said "I'm always open to have *darshan* of any good person." I accompanied *athimbare* to Sivam and had my first glimpse of Swami. I'm so grateful to *athimbare* for having directed me to my beloved Sai for whom I have developed lot of reverence.

Whenever I discussed a serious matter with *athimbare*, he would come down to my level and become a friend – and this made me feel so comfortable that I would share everything with him without any hesitation. Even if I had a minor problem, he would listen to me with all care and compassion, and never ignored or brushed me aside as an ignorant person. That was his simplicity and magnanimity. During my pregnancy, he used to ask me to listen to classical music, *slokas* and spiritual talks. He and my *athai's* family were one of the pillars of support for me during my husband's sickness and hospitalisations.

Once *athimbare* became busy with the Ramana Kendram activities, I used to eagerly look forward to his post cards with Bhagwan's sayings. Among them, for me still, "Accept everything as His Will" is my *vedamantra*. You people won't be able to gauge the benefits I derived and still do from those golden words. They are still my life saver .

It's been 24 years since *athimbare* left this world. It may be hard for you all to believe that not a single day goes by without my thinking about him and thanking him. At this time, I should thank my grandfather Sri Soma Sundara Iyer, who laid a foundation to lead a very practical life with values. *Athimbare* made that foundation stronger which helped me to face the ups and downs of life. My grandfather and *athimbare* were great friends, and had great regard for each other.

I am ever thankful to KS *athimbare* for giving me the mental strength and *vairagya* to face life with a certain sense of equanimity. I will always be indebted to this great soul. During the 1980s and 1990s every household had a two in one – a cassette player with a radio. I must say that *athimbare* was my three in one. I saw a mother in him for his love and care, a father for his warmth and concern,and a mentor for his guidance and advice. He was three things rolled into one. In conclusion, I would like to thank the organizers of the KS Memorial Day function for giving me one more opportunity to share my thoughts and feelings with you all about my beloved *athimbare*. Thank you. *Namaskarams*.

The Human Dimension of Sri Bhagavan

G Sri Hari Rao

To err is Human, to forgive is Divine

Late Sri K.Krishna Murthy, fondly called *Kittu* or *Kittappa* was a student of the *Vedapathasala* of Sri Ramanasramam. Born in 1927, he joined the *pathasala* in 1938 at the age of 11. After the completion of his studies, he continued in the *Ashram* for 45 years, and rose to the position of the chief priest. He passed away in October 1995. He had the great good fortune of rendering personal service to Sri Bhagavan, in addition to serving Him food in the Ashram dining hall. In his reminiscences, he fondly and reverently recollects the forgiveness of Sri Bhagavan in respect of their childish transgressions during his student days.

While Niranjananda Swami looked after the students of *Vedapathasala* with great care and affection, he was a very strict disciplinarian, and enforced all the rules and regulations with an iron hand. The children were not allowed to go anywhere, including to their home towns even during festival times, leave alone granting permission to go to a cinema.

But boys that they were, the temptation to watch a good Tamil movie was too strong to overcome for the youngsters. The *Ashram* gates used to get closed at 9 P.M. The boys used to sneak from the *goshala* side, cross the PandavaTheertham and the cremation ground to go to the movie theatre to watch a late night show. They used to return again by the *goshala* side at around 2 A.M. They were always apprehensive of being seen by Sri Bhagavan as He came that side at that time to answer the call of nature. On a particular occasion, they saw Sri Bhagavan walking towards the *goshala*. They were terrified

and quietly slid past Him. Sri Bhagavan simply nodded His head, smiled and went his way.

Returning at that late hour, they could not wake up early in the morning at 5 AM to be in time for *Vedaparayana*. Attempts of devotees to wake them up also failed. They simply kept quiet when questioned by Chinna Swamy about their absence from *Parayana*. The matter was also brought to the notice of Sri Bhagavan. He merely said, “Maybe, they overslept!”, but did not give the boys away.

The compassion of Sri Bhagavan is boundless, and his ability to forgive is divine. Sri Kittu remembers with deep gratitude, love and devotion several dimensions of Sri Bhagavan most important of which were His *Samatvabhava* and His sense of humour. [***Reminiscences of Sri K.Krishna Murthy*** recorded by Mangalam Kalyanaraman and translated by Suresh Natarajan – You Tube]

Life Subscription (15 years): Rs.1000/- Annual Subscription: Rs.100/- (Cash/M.O./ D.D./Cheque only), favouring **Sri Ramana Kendram, Hyderabad.** Add Rs.15/- for outstation cheques.

Donations in favour of Sri Ramana Kendram, Hyderabad are exempt (50%) from Income Tax under Section 80G.

Printed & Published by Sri P. Keshava Reddy, Flat No.F-5, Earthwoods, Adjacent Canondale Villas, Kokapet, Ranga Reddy Dist., Hyderabad-500075, Telangana State, on behalf of Sri Ramana Kendram, printed at Reddy Printers, # H.No.1-9-809, Adikmet, Hyderabad-500044, Telangana State, Published at Sri Ramana Kendram, H.No. 2-2-1109/A, Tilaknagar X-Road, Bathukammakunta, Shivam Road, Hyderabad-500013, Telangana State. Editor: Dr. V. Ramadas Murthy.

Address of Sri Ramanasramam: Tiruvannamalai, Tamilnadu-606 603.
Ph.04175-237200, Office No.: 04175-236624
email: ashram@gururamana.org
For Accommodation: email: stay@gururamana.org
Phone: 04175-237400, website: www.sriramanamaharshi.org